

Skupština Crne Gore

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu

Vladislav Bojović, predsjednik

Članovi/ice Odbora: Nikola Zirojević, Vasilije Čarapić, Darko Dragović, Dražen Petrić, Jovan Jole Vučurović, Nikola Rovčanin, Andrija Nikolić, Ivan Vuković, Nikola Rakočević, Dritan Abazović, Dejan Đurović, Jasmin Ćorović

Zakonodavni odbor

Dragan Bojović, predsjednik

Članovi/ice Odbora: Sonja Milatović, Vasilije Čarapić, Darko Dragović, Seid Hadžić, Bojana Pićan, Duško Stjepović, Artan Ćobi, Zoja Bojanić Lalović, Oskar Huter, Amer Smailović

Podgorica, 2. 7. 2025.

Predmet: Protest povodom Predloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama

Poštovani/a,

obraćamo vam se povodom [Predloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama](#), koji je Skupštini Crne Gore 23. juna 2025. podnijelo sedam poslanika, Dejan Đurović (Nova srpska demokratija), Amer Smailović (Bošnjačka stranka), Seid Hadžić (Pokret Evropa sad), Artan Ćobi (Albanski forum), Bogdan Božović (Socijalistička narodna partija), Duško Stjepović (Demokrate), Jelena Kljajević (Demokratska narodna partija).

Želimo da iskažemo protest zbog predloženih izmjena iz razloga koje navodimo u produžetku, a koji se suštinski svode na protest zbog predloženog ozbiljnog ograničenja postojećeg nivoa uživanja prava na mirno okupljanje bez javne rasprave i bez procjene usklađenosti sa pravnom tekovinom EU i potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima, kao i relevantnom

praksom Evropskog suda za ljudska prava i drugih međunarodnih tijela za primjenu ugovora o ljudskim pravima.

Predložena je apsolutna zabrana mirnog okupljanja koje uključuje prekid ili otežavanje odvijanja saobraćaja, na svakom putu, praćena drakonskim kaznama za pravna i fizička lica za kršenje takve zabrane.

Takav predlog predstavlja nesrazmjerno ograničenje ljudskog prava na mirno okupljanje, suprotno slobodi okupljanja iz člana 52 Ustava Crne Gore, kao i člana 21 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i člana 11 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Uživanje prava na mirno okupljanje može da obuhvati i privremeno blokiranje, odnosno otežavanje kretanja saobraćaja (Evropski sud za ljudska prava u presudi *Kortvelyessy protiv Mađarske*: "Vlasti su, prilikom određivanja zabrane demonstracija isključivo po osnovu ugrožavanja saobraćaja, propustile da naprave pravičnu ravnotežu između prava onih koji su željeli da koriste svoje pravo na mirno okupljanje i onih čije je pravo na slobodu kretanja moglo biti privremeno ugroženo." Vidi dokument Smjernice o slobodi mirnog okupljanja (Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, 3rd ed. 2020, Venecijanske komisije i OEBS/ODIHR, tač. 62, FN 82: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2019\)017rev-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2019)017rev-e)).

Činjenica da su poslanici inicijatori Prijedloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama znači da su preskočene procedure konsultacija i procjene uticaja i usklađivanja sa Evropskom komisijom koje bi bile obavezne u slučaju da je Vlada predložila ovaj zakon.

Ovo ukazuje da je parlamentarnoj većini namjera da se vrlo važan zakon za ljudska prava izmijeni brzo i uz zaobilaženje važnih faza normativnog procesa kao što su javna rasprava, sveobuhvatna procjena uticaja propisa i usklađivanje sa Evropskom komisijom.

Poslovnikom Vlade, Zakonom o državnoj upravi i Uredbom koja reguliše sprovođenje javnih rasprava, za prijedloge zakona čiji je predlagač Vlada, uređene su procedure *ex ante* analize uticaja propisa, javnih konsultacija i javnih rasprava, kao i učešća nevladinih organizacija u radnim grupama za izradu zakona. Crna Gora je takođe u obavezi da poštuje modalitete za praćenje sprovođenja usklađivanja zakonodavstva sa Evropskom komisijom, koji proističu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Pored toga što stručna javnost nije konsultovana u izradi prijedloga zakona, poslanici u obrazloženju svog predloga potvrđuju da se nijesu bavili usklađenošću sa međunarodnim

potvrđenim konvencijama, pa samim tim ni usklađenošću sa instrumentima koji definišu slobodu okupljanja čija je Crna Gora potpisnica.

Posebno ukazujemo na to da je u dokumentu koji predviđa završna mjerila za zatvaranje poglavlja 23: Pravosuđe i osnovna prava, Evropska Unija pozvala Crnu Goru da "posebno obrati pažnju na ispravnu primjenu prava i sloboda iz Evropske konvencije o ljudskim pravima, njenim protokolima, i prakse Evropskog suda za ljudska prava".

Pristup predlagača da se ni na koji način ne osvrnu na usklađenost njihovog predloga sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, kao i drugim relevantnim ugovorima o ljudskim pravima, uključujući i Evropsku povelju o osnovnim pravima i drugom relevantnom pravu EU koje će država biti dužna da primjeni od dana pristupanja, smatramo neodgovornim. Predlažemo da se predlog uputi nadležnim ministarstvima za ljudska prava, pravdu, unutrašnje poslove i evropske integracije na procjenu usklađenosti ovog predloga sa međunarodnim standardima i da se o tome otvori javna rasprava uz konsultaciju relevantnih eksperata Savjeta Evrope, Evropske Unije i Organizacije za bezbjednost i saradnju (OEBS).

U ovom kontekstu je veoma bitno imati u vidu da je država dužna da omogući da se poruka demonstirana saopšti, pa i privremenim ograničenjem saobraćaja. Apsolutna zabrana protesta na saobraćajnicama praćena drakonskim, odvrćajućim kaznama, ni u kom slučaju ne priliči demokratskom društvu koje svoju demokraciju treba da dokaže na putu pridruživanja EU. Svjesni smo dimenzija problema koji je očigledan i koji se ogleda u višesatnim blokadama saobraćaja na više putnih pravaca, danima, sedmicama, negdje i mjesecima, što ozbiljno ograničava redovno odvijanje saobraćaja i ekonomskih aktivnosti, što je od posebnog značaja naročito u vrijeme turističke sezone. Ipak, apelujemo da se taj problem rješava demokratskim sredstvima, a ne zabranama koje krše pravo na mirno okupljanje.

Tea Gorjanc Prelević, izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava

Maja Raičević, izvršna direktorica NVO Centar za ženska prava

Stevo Muk, predsjednik upravnog odbora NVO Institut alternativa